

Prædiken til Helligtrekongers søndag 4/1- 2015

Lemvig Bykirke kl. 10.30

1. tekstrække. Es 60,1-6, Titus 3,4-7 og Matt 2,1-12.

v1 Da Jesus var født i Betlehem i Judæa i kong Herodes' dage, se, da kom der nogle vise mænd fra Østerland til Jerusalem og spurgte:

"Hvor er jødernes nyfødte konge? For vi har set hans stjerne gå op og er kommet for at tilbede ham."

Da kong Herodes hørte det, blev han forfærdet, og hele Jerusalem med ham. Og han sammenkaldte alle ypperstepræsterne og folkets skriftkloge og spurgte dem, hvor Kristus skulle fødes. De svarede ham: "I Betlehem i Judæa. For således er der skrevet ved profeten: Du, Betlehem i Judas land, du er på ingen måde den mindste blandt Judas fyrster. Fra dig skal der udgå en hersker, som skal vogte mit folk, Israel." Så tilkaldte Herodes i al hemmelighed de vise mænd og forhørte dem indgående om, hvornår stjernen havde vist sig.

Og han sendte dem til Betlehem og sagde: "Gå hen og spørg jer nøje for om barnet; og når I har fundet det, så giv mig besked, for at også jeg kan komme og tilbede det."

Da de havde hørt på kongen, tog de af sted, og se, stjernen, som de havde set gå op, gik foran dem, indtil den stod stille over det sted, hvor barnet var. v10 Da de så stjernen, var deres glæde meget stor.

Og de gik ind i huset og så barnet hos dets mor Maria, og de faldt ned og tilbad det, og de åbnede for deres gemmer og frembar gaver til det, guld, røgelse og myrra.

Men i drømme fik de en åbenbaring om ikke at tage tilbage til Herodes, og de vendte hjem til deres land ad en anden vej.

Fortællingen om de vise mænd fra Østerland har et skær af mystik og 1001 nats eventyr over sig.

Der er åbenbart præster, som mener at vi skal skrælle det overnaturlige af de bibelske beretninger og nøjes med det som kan videnskabeligt bevises.

Flere af dem skal snart til samtale med deres biskop, hvor de forhåbentligt bliver belært om at vi faktisk tror at Gud er over naturen, overnaturlig.

For bibelen er jo netop fortællingen om, hvordan Gud griber ind i menneskenes verden på en måde vi ikke kan forklare og han er ikke underlagt de naturlove som mennesker ellers er underlagt.

Derfor tror vi, at Jesus blev født af en Jomfru, selvom det er overnaturligt.

Og vi tror at Jesus før sin fødsel af Maria, har været fra evighed af som en del af treenigheden sammen med Faderen og Helligånden.

Og vi tror, at Gud markerede sin søns komme til denne verden ved et naturfænomen, der tolket på rette vis, kunne lede vismænd fra Østen hen til hans fødested.

Men sammen med dette overnaturlige, som vi tror er en del af den bibelske beretning, så er der også den historiske konkrete virkelighed, som danner rammen, for det som foregik.

For netop at løfte beretningen om de vise mænd ud af sin eventyr-glans, så kan det være godt nok at få ridset den konkrete virkelighed op, som Jesus blev født og voksede op i.

Jesus blev født i Kong Herodes' dage.

Kong Herodes den Store var konge i 33 år i hele Palæstina fra år 37 indtil han døde 4 år før år 0.

Det betyder samtidig, at vi skal regne med at Jesus blev født 6-7 år før år 0 og det passer meget godt med at der har været en folketælling omkring det tidspunkt. Kong Herodes den Store kan måske bedst sammenlignes med vores Christian d. 4.

Han byggede rigtig meget: Fæstningen Masada, havnebyen Casaræa, et stort vinterpalads i Jeriko, Herodium i Jerusalem og så ombyggede han templet i Jerusalem med nye paladser, osv.

Han herskede over så store områder, at han var den største konge siden Kong Salomos dage. Samtidig var han lyd-konge under Kejseren i Rom.

Her hed Kejseren Augustus, og han regerede fra 27 f.kr. indtil år 14 e.kr. Han blev afløst af Tiberius, der var kejser da Jesus døde og opstod, han regerede i Rom fra år 14-37.

Herodes den Store var et politisk geni og forstod at balancere magten mellem de forskellige interesse-grupper i samfundet, samtidig var han hård og grusom og det kunne være en fordel dengang for at beholde magten.

Han fik bl.a. sin kone og tre af sine sønner henrettet under mistanke for sammensværgelse.

Det giver også god grund til at regne Mattæus for troværdig, når det gælder hans beskrivelse af barnemordet i Betlehem – Herodes ville ikke tolerere nogen rival til tronen.

Da Herodes døde blev hans store rige delt mellem tre af hans sønner.

Arkelaus blev konge i Idumæa, Judæa og Samaria, men det varede kun ca. 10 år, så blev han afsat og området overgik til direkte romersk kontrol – der blev indsat en romersk statholder i stedet (Vi kender navnet på én af dem: Pontius Pilatus).

Det blev en noget længere regeringstid for Herodes Filip (38 år), som fik et område fra Galilæas sø og langt ind i det nuværende Syrien og længere endnu regerede Herodes Antipas, som blev landsfyrste over Galilæa og Perea langs Jordanfloden.

Det var Herodes Antipas, som var gæst i Jerusalem under påskehøjtiden, da Jesus blev forhørt og sendt fra Pilatus til Herodes og tilbage igen og det var også ham der fik Johannes Døberen halshugget.

De bibelske beretninger foregik på et bestemt sted, på et bestemt tidspunkt og kendte historiske personer spillede på hver sin måde en rolle : konger og kejsere (Kejser Augustus, Herodes den Store, Herodes Antipas).

Og rejser vi til Rom eller Israel, så kan vi den dag i dag se nogle af de ting, som blev bygget på deres tid.

Bibelen fortæller ikke eventyr, men beretningen om Guds indgriben i vor tid og vor historie til frelse og nyt liv for mennesker.

1. move

De vise mænd kom altså fra et land øst for Israel, til et land regeret af en magtsyg konge.

Det vidste de sikkert ikke ret meget om, ellers havde de måske båret sig lidt mere forsigtig ad.

Om der var tre eller 12 vise mænd ved vi ikke, men deres ankomst til hovedstaden har vakt opsigt og rygter begyndte hurtigt at løbe i Jerusalem om dem og deres søgen efter en kongesøn.

Der kan nok have været nogen der frydede sig over at Herodes fik lidt modspil og alle vidste at han ikke lige havde fået en søn.

Det er sikkert også på grund af alle rygterne i byen, at Herodes i al hemmelighed tilkalder de vise mænd og spørger dem ud – officielt tager han ikke historien alvorlig.

Og da han har hørt nok, så sender han dem til Betlehem for at lede efter barnet, med den besked, at de skal vende tilbage og fortælle om barnet, når de finder det.

Vi ved ikke, hvad tegnet på himlen var, sandsynligvis var det en særlig konstellation af planeter, som de så og som ledte dem på rette vej.

De vise mænd fandt Jesusbarnet og forstod, hvem han var. Det viser de gaver, som de gav ham.

Den **første gave**, der nævnes, er guld. Guld passede sig for en konge. De tilbeder altså den lille baby som en konge. Jesus er konge - ikke bare jødernes konge, men hele verdens Herre!

Den **næste gave** er røgelse. Røgelse var dels mange penge værd. Og dels var det noget, man brugte, når man tilbad sin Gud.

De giver en gave, der skal fortælle, at Jesus ikke bare er et usædvanligt barn med en kongelig fremtid - han er selveste Guds Søn!

Den **sidste gave** er myrra. Det var ikke sidste gang i sit liv, at Jesus fik myrra. Da han 33 år senere hænger på korset, så tilbyder man ham vin, krydret med myrra. Sikkert en form for bedøvelse. Da Jesus er død og skal begravnes, salves han med en blanding af aloe og myrra!

Den sidste gave skal forudsige, at selv om denne dreng både er konge og Gud, så skal han lide og dø! Guld, røgelse og myrra.

I en fjern fortid, for over 2000 år siden, var der nogle fra et fjern land, som fandt deres konge og knælede ned for ham.

Vi behøver ikke lede efter et tegn på himlen, som kun de allermest kloge kan tyde – vi sidder i stedet i et hus som er bygget til ære for Jesus.

De mange kirker, som er bygget ud over vort land er som stjerner, som tegn på, at det lille barn nu er konge og regerer i sin kirke på jord. Vi er kommet her i hans hus, for i vor tid at tilbede kongen, fordi vi har set dette tegn og fulgt det.

2.move

”Og de gik ind i huset og så barnet hos dets mor Maria og de faldt ned og tilbad det”

Et af de mindre kendte insekter der findes er Knæleren.

Det er et rovdyr, som man kan holde i et terrarium og når det skal fodres, så skal det foregå med levende bytte, det skal kunne bevæge sig. Men man skal helst kun have dem adskilt, hvis man har flere, for de kan godt finde på at æde hinanden.

Man skal heller ikke fodre dem for meget, for nogle af dem kan finde på at spise til de bogstavelig talt revner. Knæleren behøver ikke have så meget plads, for som regel sidder den bare og venter på sit bytte.

Den har fået sit navn, fordi dens ben og krop har form som når man knæler ned.

At være en kristen er at gøre som de vise mænd, knæle ned for Jesus og give ham det bedste vi kan tilbyde, nemlig os selv og vort eget liv.

At være en kristen er at følge Jesus og lade ham være konge i mit liv. Men alt for ofte, så tror jeg at vi i stedet ligner knæleren.

Så vi er optaget af at få fyldt vores egen mave, vore egne behov og der er en udbredt risiko for at vi æder hinanden.

Jeg ved godt, at det ikke lyder særlig fromt og kønt for en kristen, men jeg tror desværre, at det er sandt.

Når vi beder, så er det ofte for at få opfyldt vore egne ønsker og fordi vi gerne vil at vor egen vilje skal ske. Vi er sultne efter at få mere og mere.

Men sådan skal det ikke være.

Vi skal ikke skæve til siden og bedømme de andres tro, dem vi knæler sammen med, eller fradømme dem kristentroen, fordi vi kan se de fejl de har eller de fejltrin de begår.

Vi skal ikke æde hinanden.

I stedet skal vi være lys. Som profeten Esajas siger det: Rejs dig, bliv lys, for dit lys er kommet.

Vi skal reflektere det lys, den kærlighed, der kommer fra Jesus – måske synes vi ikke det ser ud af ret meget – måske synes vi, at vi gør det ret dårligt.

Men den som bøjer sig ned for Jesus, og lader Hans lys skinne ind i hjertet, må rejse sig med hans lys i sig. Det løfte har han givet os.

Fantastisk ord: Rejs dig, bliv lys.

Mød din næste med Guds lys. Med et ansigt der lyser af interesse for netop den person. Med et ansigt der lyser af omsorg og respekt.

Det gælder både den, som deler vores kristne tro og den som endnu ikke har lært Jesus at kende.

Et sørgeligt eksempel på manglende respekt, har vi set i diskussion om omskærelse af drengebørn, som der har været i efteråret. Der har været en høring på Christiansborg om der skulle indføres et forbud mod omskærelse og meningsmålinger viser at 3 ud af 4 danskere vil forbyde omskærelse af nyfødte drengebørn.

Man mener at det er synd for børnene og krænker deres menneskerettigheder.

Vi hørte nytårsdag om, hvordan Jesus blev omskåret på den ottende dag og på den måde indtrådte han i det jødiske folks pagt med Gud. Selvom dette gamle ritual ikke blev videreført i kristentroen og at det i dag drejer sig om muslimske og jødiske drengebørn, så må vi respektere deres tro.

De fleste danskere har åbenbart ingen forståelse for, hvor vigtigt det er for f.eks. en jøde at bevare tegnet på, at man er en del af det jødiske folk.

Vi skal værne om deres frihed og respektere deres ret til at praktisere deres ældgamle tro.

Det vil svare til, at nogle ville forbyde os som kristne at døbe vore børn, det er jo det nye pagtstegn. Vi hørte før Paulus skrive i brevet til Titus, hvordan vi i dåben oplever Guds godhed, kærlighed og barmhjertighed og modtager Helligånden.

Hvis det blev forbudt, fordi andre mente at det var skadeligt, så ville vi blive angrebet på vores tro og føle at man tog noget helt afgørende fra os.

Kampen for min egen frihed til at tænke, tro og udtrykke sin tro, må også føre med sig, at jeg er parat til at kæmpe for andres frihed til at gøre det samme. Sådan var det jo også med Jesus.

Han tvang ingen til at følge sig.

Han nedbrød de skel vi sætter op mellem hinanden og satte mennesker i frihed.

3. move

Skal vi modtage evangeliet, så kan det kun ske i frihed. Og **evangeliet sætter fri.**

Det sker når vi knæler ned for Kristus.

Så sætter han os fri.

Fri til at elske.

Fri til at være, danse og lege i Guds solskin.

For Jesus er barmhjertig.

Han ser os som vi virkelig er.

Han ser vores synd, men den har han selv båret.

Han ser vores skyld, men den har han selv sonet.

Hans blik afslører os, men han elsker os, fordi vi er

Guds børn Vi er gjort retfærdige ved tro på Jesus

Kristus. Han ser os med kærlighedens øjne og han

sætter os fri til at tjene Ham.

Vi behøver ikke leve op til andres krav og

forventninger, for at være en god kristen.

Vi behøver eller ikke leve op til vore egne

forventninger.

De kan ellers være store nok, særligt i sådan en nytårstid, hvor vi lover os selv og andre at forbedre os.

Vi kan føle andres dom over vores liv, som vældig hård – den ene mener det, den anden sagde det, det blik hun sendte mig var ikke særlig venligt.

Vi kan også føle vor egen dom, som meget hård – det skulle jeg ikke have sagt eller gjort, det var forkert, det var for sent.

Men vi skal lade Gud være dommer, og vi ved at han er barmhjertig. Det er ikke vore retfærdige gerninger, som skal frelse os og vi skal ikke bruge dem til at se bedre ud i andres eller egne øjne.

Det er ikke værd at bygge på, for det bliver aldrig godt nok.

Det er ligesom danskerne syn på de velfærdsydelser vi får fra det offentlige. Selvom de offentlige udgifter er øget og øget, så vi nu har en af de største offentlige sektorer i verden, så bliver vi mindre og mindre tilfredse.

”Det Danmark vi kender” - lyder det seneste politiske slogan - er et Danmark, hvor vi aldrig får nok, for vi kræver bare mere.

Men i Guds rige er det anderledes.

Her sættes vi fri til ikke at bygge vores liv på det gode vi kan præstere eller hele tiden måle om vi nu har fået det vi har ret til.

I stedet vil Jesus sætte os fri.

Afslutning

De vise mænd vendte hjem ad en anden vej.

For de lyttede til Helligåndens vejledning.

Når vi knæler ned for Jesus og rejser os i frihed, så skal vi også lytte til Helligånden for at finde den rette vej.

Dåben er det bad, der genføder og fornyer ved Helligånden, som Gud i **rigt mål** har givet til os.

Derfor er Helligånden tilstede hos os.

- Som den der åbner for øjne for det som er væsentligt, hjælper os til at vælge det som er godt og sandt for os. Også det vi skal sige nej til.

- HÅ giver inspiration, så vi kan vise vores
kærlighed til andre på en ny og anderledes måde.
Måske ved dine nærmeste godt at de er elsket af dig,
men måske skal du vise det på en ny måde i det nye
år. Lad Guds Ånd inspirere dig til det.

Men først og sidst så viser Helligånden os, hvor stort
det er, at vi har Jesus som vores konge og Herre.
Den peger på Ham og minder os om alt det han har
gjort for os.

Amen